

אופנת תוכניות היחיד בארץ הולכת ור מתפשטת. עוד גילה אלמגור נמצאת ב שלבי ההכנה האחרונים של תוכנית שירי הקברט לה, וכבר יצאה מירי אלוני לשוט על אותו גל. הומרת בת ה-23 מתכננת לבנות ערב של שירים סאטיריים, שיוגש בסיגנונה המיוחד.

נוסף לשירי הקברט והשירים הסאטיריים, יזכה הקהל הישראלי, אולי, גם בערב

זמרת אלוני יחיד כדרך

שירי תיאטרון. האולי ייהפך לבטוח כאשר שולה הן תמצא לה במאי מתאים, שיהפוך את חלומה על ערב כזה למציאות.

תיאטרון

חוייה אמיתית

אחת

של רגש

הקירות שחורים, הכיסאות מתקפלים, ובהפסקה שותים תה על חשבון בעליה בית. אין במה, הכל מתרחש בתוך מרתף, ובכל זאת, אם רוצים ללכת לחפש משהו קצת יותר מעניין בתיאטרון הישראלי, אין ברירה אלא ללכת לבימרתף.

שלושה שחקנים שאינם כוכבים — שולמית אדר, זכריה טובי והיינץ ברנרד — מופיעים שם בהדרכת הלנה קאט האוסון, במאית עולה חדשה, במחזה דרום-אפריקאי בשם בוסמן ולנה.

ותהיה דעתך על ההצגה כאשר תהיה — אתה חש שמדובר כאן באנשים שיש להם מה לומר, ושדבריהם מגיעים במלואם.

עוד מעט בן 30, ונכד

שחקן, משורר ומחזאי,

ועומד להפוך למו"ל, כי

המו"לים מרמים

את המשוררים!

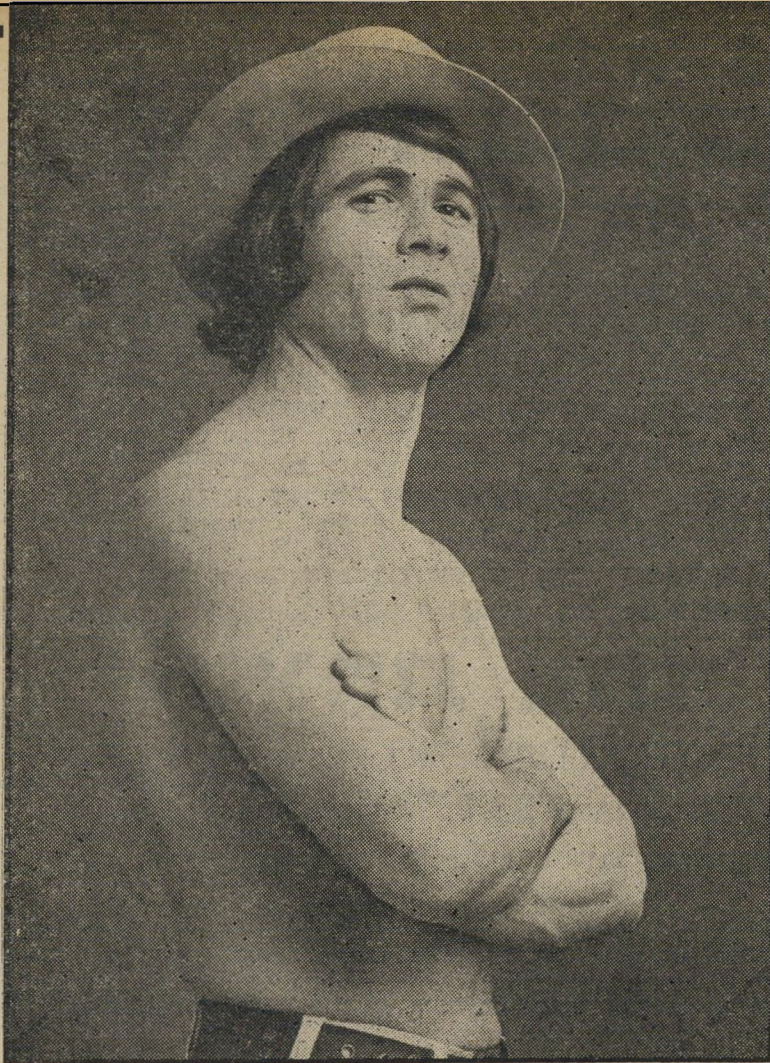
אני פוחד משועלים בעלי טין חדה / ונחשים עם שיניים חדות ועקבים וחיות / רעות ושדים שונים ומשונים וצללים / של ליליות וקולות מוזרים והדים / וזח / שים ואני כמעט בו שלושים —

אם בסיוטיו הצעירים הוא מוקף במפץ לצות פיוטיות, הרי בדרכו אל הדפוס הן חוסמות את דרכו, במסיכות אנושיות מוגדרות יותר. פניהן פני אדם, מושבן מאחורי שולחן-כתיבה רחב-ממדים, והם רודים ביד רמה בממלכה מכובדת ושמה: הוצאת ספרים.

לפני שנה התנמה מוטי בניסיונו הראשון עם עולם ההוצאה-הישראלי בישראל. מספר הוא:

המו"לים טוענים שאין בארץ שוק לי שירה. הם לוקחים ממך קודם-כל סכום כפול מההוצאות הריאליות של ההוצאה — ויש לי הוכחות לכך — ואחר-כך, לא רק שאינם מסתכנים במאומה, כי אם גם לא עושים צעד אחד רציני למען הפצת סיפורך. את ספרי הראשון ובהם דגים ידברו אהבה הסכימה הוצאת עקד להוציא-לאור במחיר 4,000 ל"י, לפני שלוש שנים. לבסוף הוציאה אותו לאור הוצאת אקף ב-2500 לירות בלבד, ולא בחסכנות. הן ספר יצא בכריכה קשה, ובצורה נאה. והנה, היום אני מסוגל להוציא בעצמי את ספרי לאור — במחיר 2,000 לירות, אחרי כל ההתיקרות.

יצד זה ייתכן? עובדה. לקראת שוק הספר העברי אני מתכוון להוציא את ספרי-השירים החדש שלי — בלי כל עזרה. אין קוראים לשירי המו"לים פשוט אינם טורחים להגיע אל הקוראים. למרות הן עדרי מן הארץ, אחרי שהייתי שש שנים רצופות בנייר-דפוס — הצלחתי להגיע אל הקוראים. ובצורה פשוטה לחלוטין. לפני שנה, כשנערך השוק המסורתי ל-ספרים בכיכר מלכיה ישראל בתל-אביב, לא התביישתי: לקחתי שולחן מתקפל, הצבתי לידו ארגז פשוט, עליתי וקראתי את שירי באזני הקהל. פשוט קראתי להם, ואז ניגשה אלי מישהי וביקשה שאסביר לה את השיר, כי לא הצליחה להבין אותו. אז הסברתי לה. קראתי באזניה שורה אחרי שורה. ניתחתי את הרעיונות, הסברתי ש-

משורר-שחקן-מחזאי בהרב פוחד מנחשים ושדים שונים

משורר משתמש בסמלים, לעומת מחזאי המספר סיפורים עם דמויות חיות. במשך פחות משבוע מכרתי 300 ספר. עד היום מכרתי כבר קרוב ל-1000 עותקים של ספר השירה הראשון שלי, וישנם עוד רבים אחרים, בקיבוצים ובצבא, בין תלמידי מידי בתי-הספר, המוכנים להאזין לך אם רק תבוא אליהם.

וזה בדיוק מה שאני מתכוון לעשות עם ספרי החדש. אני מתכוון לצאת אל הקיבוצים, ללכת אל תלמידי בתי-הספר, ליצור קשר ישיר בין המשורר ל-קורא שלו. ואם אני עושה זאת לעצמי — אין כל סיבה שלא אעזור גם למשוררים אחרים. גם הם נתקלים בחומת המו"ל היקרן. עד כאן, מוטי.

וד מעט בן 30, לפניו תוכניות, ומד אחוריו דרך ארוכה. מוטי בהרב הוא מאותן נשמות מפוצלות המלאות עד גדות תיהן ומחפשות להן ביטוי בכל הדרכים האפשריות. הוא נולד במושב חרות, ולפי עדותו, אינני מוכרח להתפרנס מאמנות דווקא, אני תמיד יכול להזור ולשתות חלב

ישר מן הפרה. אבל הוא ניסה כמעט כל מה שאפשר לנסות בחוץ: למד אמנות התיאטרון באר-ניברסיטה, יצא להמשיך בעולם. בנייר-דפוס למד שלוש שנים אצל לי שטרסברג. שיחק בלה-חאמא, הקים תיאטרון קטן בשם הבמה העברית של נייר-דפוס: שם לא הגענו רחוק יותר מערבי שירה, נזכר הוא. מין פסיפס ישראלי של שירה מגששת באמצעים תיאטראליים.

על בימה ניסיונית אחרת העלה, יחד עם גרגורי רוואקיס, במאי אמריקאי צעיר ממוצא יווני, מחזה בשם הזונות של ברודווי שהיה רצוף אקטים נועזים ור-הצלפות מילוליות לכל הכיוונים, לכל ה-גזעים, לכל הדתות.

היו שאמרו שזה פיוט צרוף, והיו ש-עיקמו את אפס. אבל זה הגורל הצפוי לכל מחזה שאינו הולך בתלם, ורצוה לומר דברים כואבים ואקטואליים בצורה בוטה, ישר בפרצוף.

וזה בוודאי הגורל הארוך גם לי מאחורי הפינה, אם אוכה להעלות את המחזה ה-מונה במגירה שמתחת למגירת ספר השיר-ים שלי. אבל זה כבר סיפור אחר.

קידים גדולים, משום מה לא היו. לכן, כאשר באה פנינה גרי, מנהלת הבימרתף (השתיים היו יחד גם בוויח) והציעה לי לשחק את לנה, קפצתי על המציאה.

זה תפקיד שונה מכל מה ששיחקתי קודם. לנה מזכירה לי במקצת את אמנדה מביבר הזכוכית (עבור משחק בתפקיד זה נבחרה שולמית בזמנו לשחקנית השנה). היא מפטפטת ללא הרף, על-מנת להסתיר את העצב והמועקה שבתוכה. אולם לנה אינה שייכת לעולמו של טנסי ויליאמס, אלא לזה של ברכט. לעולם הטיפוסים ה-קשוחים והמחוספסים.

מצד אחד, היא אדם שהגיע לתחתית הסולם האנושי, ללא בית, ללא אוכל, ללא מעמד. ועם זאת, מבעד פטפטותה האיני-סופית, מסתבר שמה שהיא מחפשת, זו דווקא הברה אנושית, כבוד של אדם. חוייה אמיתית אחת של רגש.

וכך מבינים זאת גם הצופים — דבר הקורה רק לעיתים רחוקות על במותינו.

המחזה זכה לכל מיני שבחים בעולם, הוא מספר על שני צבעונים בדרום-אפריקה, עלובי-גפש החיים בתוך האשפה ומתנחמים שבסופו של דבר יש אשפה אשפתית עוד יותר מהם, הכושים. זהו מחזה של יאוש ושל זעם, שהאדם הלבן אינו מופיע בו כלל, אבל נוכחותו אינה נשכחת אף לרגע, ויחסו לבני צבעים אחרים משלו — הוא הקובע את גורל חייהם.

השחקנים משחקים מן הקרביים החוצה. העניין באמת כואב להם, גם זכריה טובי (בוסמן) שמנסה להפיה שפלותו בהשפלת אחרים. גם היינץ ברנארד, בדמות כושי זקן שאינו מוציא מילה מובנת אחת מן הפה לכל אורך ההצגה. אך בעיקר שולמית אדר, אחת מאותן שחקניות-חידה של ה-תיאטרון הישראלי, שכולם סבורים כי היא מוכשרת, אבל משום מה רק מעטים מעני-קים לה את ההודמנות להוכיח זאת.

תמיד היפשת תפקידים מעניינים" היא מודה, אבל משום מה, בכל פעם נאמר לי: זה תפקיד קטן מדי בשבילך. ותפי-

אדר וטובי ב"בוסמן ולנה" ישר מן הקרביים